

MTÜ Eesti Erametsaliit

Mustamäe tee 50

10621 Tallinn

erametsaliit@erametsaliit.ee

www.erametsaliit.ee

Hr. Marko Pomerants
Minister
Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7a
15172 Tallinn, Eesti
marko.pomerants@envir.ee
keskkonnaministeerium@envir.ee

Eesti Erametsaliidu ettepanekud looduskaitseaduse muutmiseks

Meie 03.07.2015 kiri nr 29/15

Lugupeetud minister,

Käesolevaga esitab Eesti Erametsaliit ettepanekud Looduskaitseaduse (edaspidi LKS) muutmiseks. Allpool toodud ettepanekud on eelkõige ajendatud meie liikmete hinnangul vajadusest viia looduskaitseadus kooskõlla põhiseadusega - täpsemalt selle § 32-ga, mis sätestab, et omandit võib omaniku nõusolekuta võõrandada ainult seaduses ettenähtud juhtudel ja üldistes huvides **õiglase ja kohese hüvituse eest**.

Teeme ettepaneku muuta kehtiva looduskaitseaduse sätteid selliselt, et see toetaks järgmisi eesmärke:

- a) maaomanik oleks senisest paremini kaasatud loodukaitsealuste piirangute kavandamisse,
- b) toimiks piirangute õiglane ja efektiivne hüvitamine,
- c) mittevajalikud piirangud kaotataks kiirelt ja läbipaistva protsessi alusel.

Märgime, et senisest parem kaasamine oleks võimalik viisil, et omanikule tehtaks kättesaadavaks (nt portaali www.eesti.ee kaudu) tema kinnistutega seotud looduskaitse inventuuride info, loodusobjekti kaitse alla võtmise kõik ettepanekud, menetletavad ja vastuvõetud planeeringud, kaitsealuste liikide elu ja kasvukohtade info ja kavandatavate kaitsealade info (sh põhjendused konkreetse kinnistu kaitse osas) ja kaitstavate loodusobjektide seirete ja vaatluste info. Sama keskkonna kaudu saaks omanik esitada kaitseala moodustamise etapis oma ettepanekuid piirangute, kaitseala piiride ja soovitava hüvitise või võõrandamissoovi osas. Nimetatud info oleks lähteinfo ka piirangutega seotud eelarveliste vahendite kavandamisel. Vastava teabe kättesaadavus tuleks reguleerida seadusega. Eeldatavalt peaks ettepanekud praktika oluliselt vähendada ka riigi halduskoormust, kus täna riik peab kõigile kinnistu omanikele saatma tähtis kirjad teatud kaitse alla võtmise menetluse algatamisest ja kaitse alla võtmisest.

MTÜ Eesti Erametsaliit

Mustamäe tee 50

10621 Tallinn

erametsaliit@erametsaliit.ee

www.erametsaliit.ee

Tuginedes põhiseaduse §-ile 12 (isikute võrdse kohtlemise tagamiseks), tuleb täpsemalt reguleerida ka Natura 2000 alast välja jäävate looduskaitsete piirangute hüvitamise kord, sh tähtajad, mille jooksul riik on kohustatud hüvitised välja maksma. Tagamaks ametkonna huvi menetleda taotlusi efektiivselt, tuleks kehtestada intressid kaitstavat loodusobjekti sisaldava kinnisasja omandamisel. Peame oluliseks muuta looduskaitseaduse sätet, mis määratleb kaitstavat loodusobjekti sisaldava kinnisasja omandamise praktika lähtuvalt riigieelarves planeeritud mahust ja taotluste järjekorrast. Peame sellist hüvitamise „kitsendamist“ põhiseadusega vastuolus olevaks. Praegune olukord on selline, et kõige varasem taotlus kaitstavat loodusobjekti sisaldava kinnisasja omandamiseks on esitatud 04.02.2004.a., millist taotlust ei ole veel rahuldatud. Selline venitamine kaitstavat loodusobjekti sisaldava kinnisasja omandamisel on vastuolus põhiseaduse §-iga 32, mis nõuab kohese õiglase hüvitise maksmist.

Teeme ettepaneku täpsustada protsessi, sh tähtaegu, mille alusel toimub „looduskaitsealalt väheväärtusliku“ ala väljaarvamine kaitsealast või piirangute leevendamine. See on oluline tõhusa looduskaitse korraldamiseks – piirangud peavad muutuma lähtuvalt muutunud keskkonnast ja reaalsest olukorrast ning olema kooskõlas kaitse eesmärkidega. Nt pole põhjendatud hoida range kaitse all aastakümneid tühjuna olnud pesapaiku või neid elupaiku, mida teadliku majandamisega saab oluliselt tõhusamalt rakendada liigi- või maastikukaitse eesmärkidel. Hetkel kehtiva LKS-i §13 sätestab kaitse alla võtmise otsuse tühistamise üldiselt, viidates vaid paragrahvides 8 ja 9 sätestatule, mis peaausjalikult sobib siiski kaitse alla võtmise menetlemiseks.

Eeltulenevast lähtuvalt teeme ettepanekud muuta looduskaitseaduse sätteid:

1) Lisada LKS-i § 8 lg 7: „Kaitse alla võtmise algatava korraldab kaitse alla võtmise ettepaneku, kaitse alla võtmise põhjendatuse ja kavandatavate piirangute otstarbekuse ekspertiisi ning otsuse kaitse alla võtmise menetluse tagasilükkamisest või algatamisest teatavaks tegemise kinnistu omanikule keskkonna www.eesti.ee kaudu isikutele, kes on aktiveerinud riigiportaalis oma @eesti.ee aadressi või rakendab muid meetmeid kinnistu omaniku teavitamiseks.“

2) Muuta LKS-i § 9 lg 5 ja sõnastada see järgnevalt: „Kaitse alla võtmise menetluse läbiviija saadab loodusobjekti asukoha kohalikule omavalitsusele ja kinnisasja omanikule käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud andmetega teate tähtkirjaga või teeb nimetatud andmed kättesaadavaks keskkonna www.eesti.ee kaudu isikutele, kes on aktiveerinud riigiportaalis oma @eesti.ee aadressi või rakendab muid meetmeid kinnistu omaniku teavitamiseks.“

3) Muuta LKS-i § 24 lg 4 ja sõnastada see järgnevalt: „Kaitsekohustuse teatis antakse üle allkirja vastu või saadetakse tähtkirjaga. või tehakse teatavaks kinnistu omanikule keskkonna www.eesti.ee kaudu isikutele, kes on aktiveerinud riigiportaalis oma @eesti.ee aadressi või rakendab muid meetmeid kinnistu omaniku teavitamiseks.“

MTÜ Eesti Erametsaliit

Mustamäe tee 50

10621 Tallinn

erametsaliit@erametsaliit.ee

www.erametsaliit.ee

4) Muuta LKS-i § 20 lg 1³ ja sõnastada see järgnevalt: „Kogu kinnisasja võib riik kokkuleppel kinnisasja omanikuga omandada juhul, kui:

1) kinnisasja kaitsealale või hoiualale ulatuv osa on suurem kui üks kolmandik kinnisasja kogupindalast või

2) kinnisasja hõlmab otseselt I kaitsekategooria liigi püsielupaik või kaitstava looduse üksikobjekti piiranguvöönd või

3) kinnisasja kaitsealale või hoiualale ulatava osa piirangutel on oluline püsiv negatiivne mõju kogu kinnistu edasisele kasutamisele.¹“

5) Muuta LKS-i § 20 lg 2 ja sõnastada see järgnevalt: „Kinnisasja omandamise ettepaneku tegemise õigus on kinnisasja omanikul, kaitstava loodusobjekti valitsejal või valdkonna eest vastutaval ministril. Kinnisasja omandamise algatamise ning omandamise otsustab valdkonna eest vastutav minister. Kinnisasja omandamisega seotud kulud kannab riik.“

6) Muuta LKS-i § 20 lg 4 ja sõnastada see järgnevalt: „Kinnisasja omandamine otsustatakse 60 päeva jooksul avalduse laekumisest, kui ei esine mõjuvaid põhjusi menetluse pikendamiseks. Kinnisasja omandamise tasu tuleb välja maksta 90 päeva jooksul pärast omandamise otsustamist. Tähtajaks maksmata tasule kohaldub viivis 0,06% päevas.

7) Muuta LKS-i § 13 lg 1 ja sõnastada see järgnevalt: „Kaitse alla võtmise otsus tunnistatakse kehtetuks või piiranguid leevendatakse, kui ala looduskaitsealine objekt on hävinud või selle väärtus oluliselt vähenenud või piirangud ei vasta kaitse eesmärgile või kui piirangud takistavad avaliku huvi seisukohast olulisema eesmärgi saavutamist. Kaitstava loodusobjekti tüübi, kaitse eesmärgi või välispiiri muutmisele või kaitse-eeskirjas märgitud piirangute või loodusobjektiga seotud kohustuste ulatuse olulisele muutmisele või kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 8 ja 9 sätestatud.“

8) Lisada LKS-i § 13 lg 3: „Kui kaitstava liigi püsielupaik on olnud asustamata üle kuue aasta või kaitstava liigi kasvu- või elupaika pole kaitstaval loodusobjektidel tuvastatud üle kuue aasta või käesoleva seaduse § 25¹ nimetatud elupaiga tegevuskava sätestab uued kaitseabinõud, mis oma sisult eeldavad kehtivate piirangute olulises ulatuses kaotamist või mõnel muul mõjuval põhjusel on kehtivate piirangute otstarbekus kadunud, siis algatab kaitse alla võtja kuue kuu jooksul eelnimetatud asjaolude teatavastulemisest menetluse kaitse alla võtmise otsuse kehtetuks tunnistamiseks.“

9) Lisada LKS-i § 25²: „Kinnistul läbiviidud riikliku keskkonnaseire elusloodust puudutavad seireandmed teeb seire teostaja teatavaks kinnistu omanikule keskkonna www.eesti.ee kaudu isikutele, kes on aktiveerinud riigiportaalis oma @eesti.ee aadressi või rakendab muid meetmeid kinnistu omaniku teavitamiseks.“

---

¹ Võib olla seotud juurdepääsuga, otstarbeka majandamisega (ühiku kulud kasvavad seoses pindala vähenemise niivõrd, et allesjääva kinnistu majandamine pole otstarbekas, sihtkaitsevööndi veereziimi muutusest või metsakahjustuste levikust tulenev negatiivne mõju)

MTÜ Eesti Erametsaliit

Mustamäe tee 50

10621 Tallinn

erametsaliit@erametsaliit.ee

www.erametsaliit.ee

Eesti Erametsaliit on valmis esitatud ettepanekuid täpsemalt selgitama nii kirjalikult kui arutelu vormis. Märgime seejuures, et meie ettepanekud ei kajasta üht olulist valdkonda – vabatahtlikku looduskaitset ja selle rahastamist, mida peame Eesti looduskaitse edasise arengu seisukohast äärmiselt oluliseks ja milleks oleks vajalik esmalt kokku leppida selle põhikontseptsioon. „Pisiremondina“ oleks selles valdkonnas võimalik aga täiendada LKS §18 ja sätestada ühe loodushoiutoetuse objektina ökosüsteemsete teenuste pakkumine, mis sisuliselt annaks võimaluse maksta hüvitist ka konventsionaalsest majandustegevusest hoidumise eest. Ühtlasi avaldame huvi olla edaspidi kaasatud looduskaitseaduse muudatusetpanekute menetlusse, sh nende mõjude hindamisse.

Lugupidamisega,

Aira Toss

/allkirjastatud digitaalselt/

Juhatuse esimees

aira.toss@erametsaliit.ee

Liina Laineveer

Tegevdirektor

liina.laineveer@erametsaliit.ee